

Η συμβολή του Πολεμικού Ναυτικού στον πόλεμο του 1897 (Γαβριήλ Συντομόρος)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2iFWA4c>]

Μόλις κατά την 9η/21 Απριλίου 1897 αναφέρθηκε από το ελληνικό χωριό Τσάγεζι (ονομαζόμενο σήμερα Στόμιο και ευρισκόμενο στις εκβολές του Πηνειού) ότι ο στόλος μας βρισκόταν στον Πλαταμώνα (λίγο δηλαδή βορειότερα από την απόληξη των τότε ελληνοτουρκικών συνόρων στην ακτή του Αιγαίου), όπου το θωρηκτό Ψαρά βομβάρδισε τον εκεί ενετικό πύργο, τον οποίο και ο Κανάρης κανονιοβόλησε με άμεσες και επισκηπτικές βολές (βλ. άρθρο του Υποπλοιάρχου (Ο) Δ.Μ. Γιακουμάκη υπό τον τίτλο Η δραστηριότητα του Β.Ν. κατά τον Ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897, Ναυτική Επιθεώρηση, τεύχ. 305, Ιαν- Φεβρ. 1964, σ. 98).

Το θωρηκτό «Ψαρά»

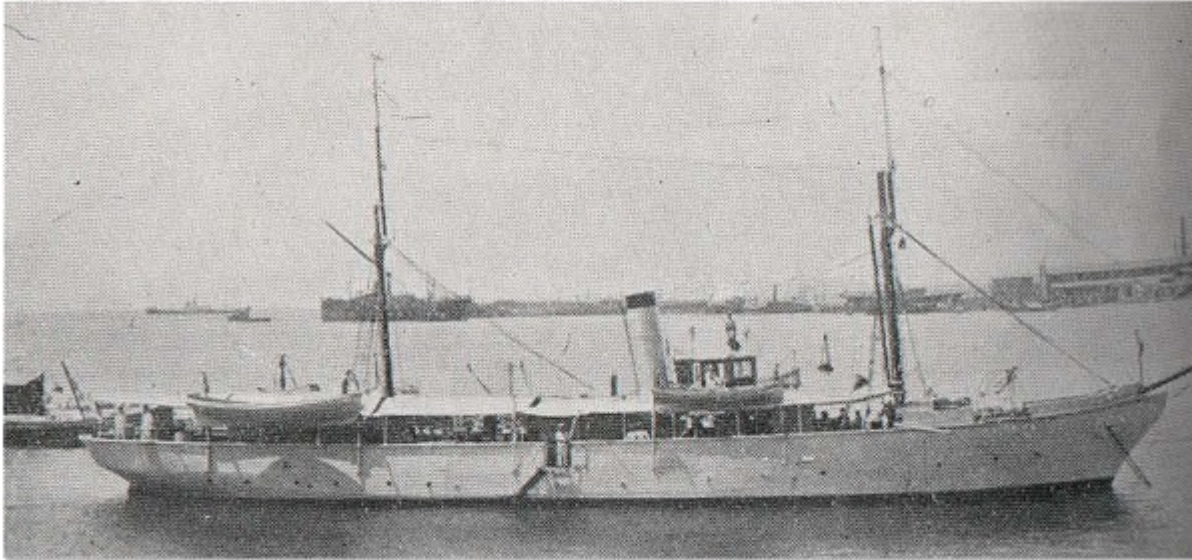
Καταστράφηκαν, έτσι τότε, τα εκεί τουρκικά πυροβολεία καθώς και αποθήκες πυρομαχικών και ζωοτροφών του εχθρού. Αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής του στόλου μας ήταν να εγκαταλείψουν οι Τούρκοι το προαναφερθέν ενετικό φρούριο, και να βληθεί τουρκικό ιστιοφόρο ευρισκόμενο στον εκεί ορμίσκο Μπόρνο, το οποίο ιστιοφόρο προστατευόταν και από εχθρικό τορπιλοβόλο. Κατά την ίδια μέρα, τα πολεμικά μας πλοία δραστηριοποιήθηκαν και βορειότερα, στην Σκάλα Λεπτοκαρυάς, απέχουσα γύρω στο ενάμιση μίλι από την άκρα Πλαταμώννα. Στη νέα περιοχή, όχι μόνο βομβαρδίστηκαν οι μεγάλες τουρκικές αποθήκες του Τούρκου αρχιστράτηγου της Θεσσαλίας Ετέμ πασά, αλλά ο ελληνικός στόλος αποβίβασε και αγήματα πυρπολήσαντα το περιεχόμενο των εν λόγω αποθηκών.

Τα ελληνικά πολεμικά κατευθύνθηκαν, εν συνεχεία, ακόμη βορειότερα, στην περιοχή Λιτοχώρου, όπου το μέν ομώνυμο χωριό δεν βομβαρδίστηκε, στη γύρω όμως περιοχή τα πυρά των σκαφών μας προκάλεσαν εκτεταμένες καταστροφές, με αποτέλεσμα να πυρποληθούν αποθήκες τροφίμων του τουρκικού στρατού Ελασσόνας. Και ναι μέν εκεί βρισκόταν στρατοπεδευμένο και ένα τουρκικό τάγμα, ο διοικητής όμως της ελληνικής ναυτικής Μοίρας δεν προχώρησε σε καμιά εναντίον του ενέργεια λόγω παρεμβολής φυσικών εμποδίων μεταξύ των ελλ. πλοίων και του εχθρού.

Επόμενος προορισμός της Μοίρας Αιγαίου υπήρξε η ακτή Κατερίνης, καθώς υπήρχαν πληροφορίες ότι στις μεγάλες στρατιωτικές αποθήκες της πόλης φυλασσόταν το σύνολο των ζωοτροφών του τουρκικού στρατού Θεσσαλίας. Μόλις εντούτοις ο Ελληνικός στόλος εμφανίστηκε στην πλησίον παραλία, ο οθωμανικός στρατός τράπηκε σε φυγή προς την ενδοχώρα εγκαταλείποντας την πόλη ανυπεράσπιστη. Αλλά και οι κάτοικοι της Κατερίνης, διαβλέποντας ότι επρόκειτο να ακολουθήσουν βομβαρδισμοί, είχαν και αυτοί εγκαταλείψει τα σπίτια τους. Το θωρηκτό ωστόσο Ψαρά επιδόθηκε για ακόμη μία, φορά σε βομβαρδισμούς πλήττοντας για αρκετή ώρα εχθρικά οχυρώματα, πυροβολεία, και τουρκικές αποθήκες, ενώ και πάλι, αποβιβασθέν στην ακτή ελληνικό ναυτικό άγημα, συμπλήρωσε το έργο της καταστροφής. Ποσότητες τουρκικών τροφίμων ανευρέθηκαν τότε και στην ίδια την παραλία, καταστραφείσες από το προαναφερθέν άγημα.

Όλα αυτά-τα σχετικά με την Κατερίνη- συνέβησαν στις 10 Απριλίου (π. ημ.) 1897, οπότε κατά την 11η προ μεσημβρινή ώρα της ημέρας εκείνης, ο Μοίραρχος Σαχτούρης ανέφερε, από τη Σκιάθο, στους προϊσταμένους του (Γιακουμάκης, παραπάνω, σ.99) ότι «εύρομεν εις την ξηράν [της Κατερίνης] φονευθέντας διά των πολυβόλων ημών δύο στρατιώτας [...] συνελάβομεν παρά Αικατερίνην δυο

ιστιοφόρα μετά τροφών και πολεμοφοδίων άτινα ερυμουλκήσαμεν ενταύθα [στη Σκιάθο]...Ζημία εχθρού σημαντικότετη εξ εμπρησμού τροφών [...]. Κατακρατούμεν συλληθέντα επί ενός των ιστιοφόρων χριστιανόν κυβερνητικόν μηχανικόν επαρχίας Αικατερίνης ονόματι Δημητριάδην». Τα περιπολούντα, παρ' όλα αυτά, σκάφη μας ανέφεραν στον Σαχτούρη ότι οι πυρκαγιές, τις οποίες είχαν θέσει προηγουμένως τα ελληνικά αγήματα στις αποθήκες της Λεπτοκαρυάς, είχαν κατασβεστεί, και ότι η μεγαλύτερη ποσότητα των εκεί ευρισκομένων τουρκικών εφοδίων ήταν ανέπαφη.

Ο ατμομυοδρόμων «Αλφειός»

Διατάχθηκε έτσι να επαναπλεύσει στη Λεπτοκαρυά ο ατμομυοδρόμων Αλφειός ακολουθούμενος από τα τορπιλοβόλα 14 και 16, το πρώτο από τα οποία είχε κυβερνήτη του τον Ιωάννη Βρατσάνο, ενώ κυβερνήτης του δεύτερου ήταν, όπως προαναφέρθηκε, ο Αντωνιάδης. Στα τρία λοιπόν αυτά πλοία, δόθηκε αφενός εντολή να ολοκληρώσουν το έργο της καταστροφής των αποθηκών της Λεπτοκαρυάς, αφού όμως πρώτα βεβαιώνονταν ότι δεν υπήρχε σοβαρή εχθρική παρουσία στην ακτή. Κατόπιν τούτων, στις 5 το απόγευμα της Μεγάλης Πέμπτης (11/23 Απριλίου 1897) κατέπλευσαν τα παραπάνω σκάφη στην ακτή Λεπτοκαρυάς, όπου δεν παρατήρησαν οποιαδήποτε ύποπτη εχθρική κίνηση. Και όχι μόνο αυτό, αλλά συνέβη και το εξής: Όταν κάποιος ντόπιος γέροντας χριστιανός, καπετάνιος μικρού ιστιοφόρου, προσορμισμένου από ημερών στην περιοχή, κλήθηκε στον Αλφειό, διαβεβαίωσε τον Πλωτάρχη Κουντουριώτη (κυβερνήτη του Αλφειού) ότι όλα τα τουρκικά στρατεύματα αποσύρθηκαν και πως δεν υπήρχε στην ξηρά κανένας Τούρκος στρατιώτης. Οι δε πληροφορίες του γέροντα εκείνου κρίθηκαν, κακώς, αξιόπιστες αφού διατηρούσε σχέσεις με τους αξιωματικούς όσων τουρκικών τμημάτων ήσαν καταυλισμένα στη Λεπτοκαρυά, πριν από την εκεί πραγματοποίηση των ελληνικών βομβαρδισμών.

Διέταξε συνεπώς ο Κουντουριώτης να σχηματιστεί άγημα 40 ανδρών από το πλήρωμα του Αλφειού, έθεσε επικεφαλής του αγήματος τον Ανθυποπλοίαρχο Αντωνιάδη και τους Σημαιοφόρους Σταύρο Πανουργιά και Στέφανο Μαλικόπουλο και έδωσε εντολή να αποβιβαστεί το άγημα στην ξηρά, για να αποτελειώσει την καταστροφή των εκεί τουρκικών εφοδίων. Πράγματι, η μεταφέρουσα ένα μέρος του αγήματος αυτού πρώτη λέμβος του Αλφειού, με επικεφαλής τον Αντωνιάδη, προσέγγισε στην ακτή, και ιδιαίτερα σε ένα σημείο της όπου υπήρχε προβλήτας φορτοεκφορτώσεων. Τότε όμως τους αποβιβαζόμενους τους υποδέχθηκαν ομαδικά πυρά 300 περίπου Τούρκων στρατιωτών, οι οποίοι καιροφυλακτούσαν πίσω από σακιά με αλεύρι. Οπότε, ο μέν Αντωνιάδης έπεσε επί τόπου άπνους, ένας από τους ναύτες του, ο Γεώργιος Ανδρούτσος, μολονότι βαριά τραυματισμένος, κατώρθωσε να κολυμπήσει μέχρι το τορπιλοβόλο 14 και να σωθεί, ενώ έτερος ναύτης, ο Ανδρέας Κουστογιαννόπουλος, κρύφτηκε πρόσκαιρα κάτω από τον προαναφερθέντα προβλήτα. Στη συνέχεια όμως, όταν, υπό την επήρεια ισχυρού ψυχολογικού σόκ, βγήκε ο Κουστογιαννόπουλος από την κρύπτη του και έτρεξε προς την ξηρά αναζητώντας σωτηρία, δέχθηκε και αυτός ομαδικά εχθρικά και, θανατηφόρα για τον ίδιο, πυρά.

(συνεχίζεται)